

30 godina Povijesnog društva Koprivnica (1984. – 2014.)

RUŽICA ŠPOLJAR

1. Osnivanje i prve godine

Povijesno društvo Koprivnica osnovano je 23. ožujka 1984. godine. Inicijator osnivanja Društva bio je prof. dr. sc. Dragutin Feletar koji je na osnivačkoj skupštini izabran za dopredsjednika. Prvi predsjednik bio je dugogodišnji ravnatelj Muzeja grada Koprivnice i povjesničar Franjo Horvatić, a tajnik dr. sc. Zorko Marković, arheolog i povjesničar. Osim koprivničkih povjesničara i geografa, podršku osnivačima pružili su svojim članstvom novinari, liječnici, pravnici, obrtnici... U godini osnutka četrdesetorica su uplatom članarine potvrdila članstvo: Franjo Horvatić, Dragutin Feletar, Zorko Marković, Atun Stišćak, Božidar Gerić, Milivoj Kovačić, Krunoslav Zlatar, Josip Lončar, Vjekoslav Prvčić, Željko Krušelj, Vlado Funtek, Slavko Dvorski, Ištvan Torma, Karlo Šutalo, Dubravka Šutalo, Ivan Dujnić, Milica Lakuš, Zvonko Vrban, Štefica Treščec, Anđela Turek, Nada Popijač, Josip Fluksi, Ivan Pakasin, Gabrijel Funtek, Ružica Špoljar, Aleksandar Vrančić, Ivan Čičin Mašansker, Valent Klarić-Skoko, Irena Ač, Krešo Ištvanović, Mirko Lukavski, Slavko Fijačko, Božica Gašparić, Josip Mađarić, Krešimir Švarc, Željko Demo, Vladimir Srša, Mirko Kvakarić, Ranko Pavleš i Vjekoslav Ranilović.

Već u drugoj godini osnutka broj članova Društva se udvostručio, a nakon Domovinskog rata (za vrijeme kojeg nismo prestali djelovati) postepeno je narastao na 200-tinjak članova različite životne dobi, zanimanja i obrazovanja.

Povijesno društvo uspješno je surađivalo s Geografskim društvom Koprivnica, Ekološkim društvom Koprivnica i koprivničkim ogrankom Matice hrvatske.

Od 1986. godine do danas predsjedni-

ca Društva je Ružica Špoljar, tada nastavnica povijesti na OŠ *Antun Nemčić-Gostovinski*. Tijekom vremena u izvršnom odboru su bili: Željko Krušelj, Marijan Špoljar, Ivan Čičin Mašansker, Franciska Šalomon, Krešimir Švarc, Dražen Ernečić, Maja Blažek. U zadnjih nekoliko godina u izvršnom odboru su: Hrvoje Petrić (dopredsjednik), Irena Ač, Mirko Lukavski, Dijana Sabolović-Krajina, Božica Anić (blagajnica), Emil Čokonaj (tajnik), Ružica Špoljar (predsjednica) i od 2014. godine Ana Odak i Ana-Marija Martan.

2. Postignuća i djelatnost

Povijesno društvo Koprivnica vrlo je aktivno u razvoju civilnog društva, demokracije i tolerancije, za što je zaslužna ne samo predsjednica i članovi izvršnog odbora, već i cjelokupno članstvo. Godine 2004. nagrađeno je Plaketom Grada Koprivnice za sveukupni doprinos na očuvanju svijesti o kulturno-povijesnoj baštini Koprivnice. Neki naši članovi dobitnici su nagrada Grada Koprivnice i/ili Koprivničko-križevačke županije za doprinos u društveno-kulturnom životu grada ili županije: Krešimir Švarc, Ivan Večenaj – Tišlarov, Nada Šešić, Davor Hečimović, Ignac Horvat, Željko Krušelj, Barica Hadun, Vlado Funtek, Ružica Špoljar, Hrvoje Petrić. Član suradnik HAZU-a, prof. dr. sc. Dragutin Feletar dobitnik je nagrade za životno djelo grada Koprivnice i brojnih nagrada u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Počasni članovi Društva su: sveučilišna profesorica Mira Kolar-Dimitrijević, liječnik Krešimir Švarc i nedavno preminuli naivni slikar pjesnik i književnik Ivan Večenaj – Tišlarov.

Od osnutka, Društvo djeluje na promicanju kulturnih vrijednosti, razvijanju civilnog

društva, spoznaji zavičajne i nacionalne povijesti i povijesti drugih naroda, na popularizaciji povijesnih i srodnih znanosti, na istraživanju i objavljivanju povijesne građe Koprivnice, Podravine i Koprivničko-križevačke županije.

Organiziramo:

- predavanja o povijesnim i suvremenim temama. Predavači su eminentni znanstvenici: povjesničari, arheolozi, geografi, etnolozi, sociolozi, psiholozi, teolozi, književnici, povjesničari umjetnosti;
- predstavljanje knjiga i časopisa;
- predstavljanja kulturne baštine Koprivnice i okolnih mjesta u suradnji sa znanstvenicima, umjetnicima i udrugama;
- znanstvene skupove;
- međunarodne znanstvene skupove;
- stručne izlete diljem Hrvatske i inozemstva;
- povijesne šetnje ulicama i trgovima Koprivnice.

Stručne izlete organiziramo s ciljem upoznavanja kulturne, povijesne, duhovne i prirodne baštine kraja u koji dolazimo, alii ljudi zaslužnih za civilizacijski razvoj tog kraja. Obišli smo Podravinu, Zagreb i većinu hrvatskih gradova i sela. Hrvatsko Zagorje, Turapolje, Slavoniju, Baranju, Moslavinu, Posavinu, Banovinu, Međimurje, Žumberak. Gorski kotar, Istru, Pelješac, Dalmatinsku zagoru i priobalje, Primorje, otoke Krk, Cres, Lošinj, Rab, Pag, Brijune, Korčulu i Košljun, nacionalne parkove i parkove prirode: Plitvička jezera, Rastoke, Zeleni vir, Kopački rit, Lonjsko polje, Izvor Gacke, Papuk, Zavižan, Petrovu goru i Zagrebačku goru. Možemo reći da poznajemo svoju domovinu i potvrditi – lijepa si zemljo moja.

Putovali smo i po Austriji, Mađarskoj, Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj, Njemačkoj, Francuskoj, Švicarskoj, Italiji, Bugarskoj, Turskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori Sloveniji i Srbiji.

Naš časopis *Scientia Podraviana* prati djelovanje društva. Ovogodišnji 28. broj posvetit ćemo 30. obljetnici rada Društva. Urednik časopisa je Mirko Lukavski.

3. Predstavljanja kulturne baštine

Kulturna materijalna i nematerijalna baština dio je identiteta, kako pojedinca, tako i naroda. Odras je povijesnih, prirodnih, gospodarskih i geografskih okolnosti. Očituje se u običajima, odijevanju, načinu stanovanja, prehrani, govoru, svjetonazoru, društvenom i dr-

žavnom ustrojstvu. Svjesni potrebe očuvanja kulturne baštine i hrvatskog identiteta u novim povijesnim okolnostima, kada se nalazimo u zajednici europskih naroda, Društvo okuplja znanstvenike i udruge raznih profila u istraživanju i predstavljanu kulturne baštine Podravine.

Dana 20. ožujka 2010. godine u Koprivnici, u Domu mladih predstavili smo kulturnu baštinu Koprivničkog Ivanca. Sudjelovali su: općinski načelnik Božidar Vrabelj (koji je govorio o razvoju općine Ivanec uz projekciju foto i video materijala o Ivancu i manifestaciji

Ivanečki kresovi), predsjednica Društva izvornog folklora Kristina Furkes Sanader (o uspješnom djelovanju udruge), Katarina Vrban (o ivanečkom vezu), etnologinja Vesna Peršić Kovač (o prelijepoj narodnoj ivanečkoj nošnji), dr. sc. Hrvoje Petrić (o povijesti Ivanca), prof. dr. sc. Dragutin Feletar (o sakralnim spomenicima), a Društvo izvornog folklora oduševilo je dojmljivim nastupom.

Dana 30. ožujka 2012. godine u koprivničkom u Domu mladih predstavili smo kulturnu baštinu općine Peteranec. Općinski načelnik Ivan Pakasin izrazio je zadovoljstvo radom udruga koje okupljaju mlade Peterančane. Predsjednica KUD-a *Fran Galović* Katica Erdec govorila je o veoma uspješnim nastupima Udruge u domovini i inozemstvu, dr. sc. Hrvoje Petrić o povijesti Peteranca, Ranko Pavleš o Peterancu u srednjem vijeku, prof. dr. sc. Dragutin Feletar i mr. sc. Bolto Špoljar predstavili su graditeljsku baštinu Peteranca, Marijan Špoljar kipara Ivana Saboličate slikare Ivana Saboliča i Petra Franjića, etnologinja Vesna Peršić Kovač narodnu nošnju i vez file, mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina knjižnicu Peteranca (nekad središte kulturnog i društvenog života Peteranca koje je danas zapušteno), dr. sc. Mario Kolar pjesnike Frana Galovića, Tomu Blažeka i Božidara Pavleša, *Bemian duet* otpjevao je uglazbljene pjesme Frana Galovića, Udruga žena Peteranec – etno grupa predstavila je vez file na starim sačuvanim stolnjacima i demonstrirala izradu veza, a KUD *Fran Galović* pjesmom i plesom svog kraja ponosno pronosi ime velikog pjesnika. Ugođaju su doprinijeli i kulinarski specijaliteti vrijednih Peteranki.

Dana 5. travnja 2013. godine u Koprivnici u Domu mladih ljubav prema svom kraju i kulturnoj baštini izrazio je zbor Udruge

prijatelja kulture *Vlado Dolenec* pjesmom *Bregi moji* i Sanja Delimar recitacijom *Glogovac, rodno selo moje* i uveli nas u predstavljanje kulturne baštine općine Koprivnički Bregi. Općinski načelnik Mario Hudić izrazio je zadovoljstvo razvojem svoje općine i udrugama koje su sudjelovale u programu. O povijesti su govorili: arheolog Robert Čimin, Ranko Pavleš, dr. sc. Hrvoje Petrić, studentica povijesti Marina Matiša, član HAZU-a prof. dr. sc. Dragutin Feletar i etnologinja Vesna Peršić Kovač. Kulturnu baštinu predstavili su: KUD *Rudar Glogovac* (plesovima Podravine), zbor Udruge prijatelja kulture *Vlado Dolenec* (pjesmama Podravine). Zvezdan Draganić govorio je o KUD-u *Rudar*, Milica Podunajec o Udruzi Prijatelja kulture *Vlado Dolenec*, Nada Štefanec i Suzana Bukvić o udrugama žena Bregi i Glogovca, Vesna Papac o *Bregofskojpiti* koja je 2013. godine upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Karolina Gatarić i Gordana Ritoša predstavile su bregovske gastro-specijalite, bregofsku pitu i druge kolače, sir, prge, zelje, gorički doručaci vina. Tamburaški sastav *Pajdaši* zaključili su trosatnu predstavu.

Dana 23. ožujka 2014. godine u Koprivnici u Domu mladih na znanstvenom skupu predstavili smo dio kulturne baštine Koprivnice. U uvodnom dijelu nastupio je Folklorni ansambl Koprivnica pjesmom ilirca Petra Preradovića *Miruj, miruj srce moje* koju je uglazbio Pajo Kolarić i plesom mazurka. Pjesmom, plesom i svečanom građanskom odjećom povezali su našu i europsku baštinu i potvrdili pripadnost Koprivnice europskom krugu. Ansambl djeluje pod stručnim vodstvom Nade Šešić, Ivce Martinčevića i Mirka Tkalčeca. Nižu uspjehe na domaćim i stranim pozorni-

Sl. 1. PD Koprivnica pred katedralom u Reimsu 2010. (snimio: M. Lukavski).

cima te promiču našu kulturnu baštinu diljem Europe i svijeta. Krešimir Blažek u ulozi gradskog suca pročitao je proglas kralja Ludovika Anžuvina iz 1356. godine kojim Koprivnica postaje slobodni i kraljevski glavni grad. Robert Čimin govorio je o arheološkoj baštini, dr. sc. Hrvoje Petrić o urbanom razvoju, Vesna Peršić Kovač o etnološkoj baštini preko Bakovčica, dr. sc. Mario Kolar o književnoj baštini, Marijan Špoljar o likovnoj baštini, član HAZU-a prof. dr. sc. Dragutin Feletar o glazbenoj i kulturnoj baštini. Dvosatni program završio je Folklorni ansambl Koprivnica otplesavši Straussov valcer *Na lijepom plavom Dunavu* i otpjevavši Bukančevu pjesmu *Koprivnica*. Po završetku programa druženje je nastavljeno uz specijalite Udruge žena Starigrad, Udruge žena Bakovčice, medičarne Špičko i Obrtničke škole Koprivnica.

Pokrovitelji svih tih predstavljanja bili su: Grad Koprivnica, Koprivničko-križevačka županija i Općine Koprivnički Ivanec, Peteranec i Koprivnički Bregi.

Sl. 2. Članovi PD Koprivnica na skupu *Kulturna baština grada Koprivnice* povodom 30 godina djelovanja (snimio: M. Lukavski).

